

SA Dictionary Tai Chi брой 1

Съвместно издание на Тай Дзи Цюан Школа „Тайлун“ и Stefan Angelov

версия на документа: 0.11, 2011

Джан Санфън -
легендарният създател
на тайдзи цюан

Тайдзицюан е изграден върху принципите на И Дзин ("Книга на промените") и философията на Лао Дзъ, изложена в "Дао дъ дзин". Нарича се "вътрешно бойно изкуство" поради това, че е основано върху китайската традиция, а не върху "външните", привнесени будистки традиции, върху които почиват външните стилове на Ушу, например шаолинските.

Основен принцип в даоизма е липсата на съпротивление. Във връзка с него, боецът се слива със силата на източника и я връща обратно. От "И Дзин" се възприема схемата на великия предел и осемте триграми. В Тайдзицюан осемте триграми отговарят на осемте основни психофизически сили - пън (отражение - външната сила на формата) - циен (небе), лю (отвеждане) - на кун (земя), дзи (преса) - на кан (вода), као (удар с рамо) - на гън (планина), лие (разцепване, разделяне) - на джън (гръм), джоу (удар с лакът) - на дуей (езеро), цай (засаждане, сила надолу) - на сюн (вятър), ан (бутане) - на ли (огън). Тези триграми отговарят на силите във формата по метода на подреждане Хуо Тиен - "Предишни небеса". Подреждането по метода Сиен тиен - "следващи небеса", изразява баланса на тези сили във формата и тяхното равновесие, определено от посоките.

На посоката изток съответства елементът дърво - поглед наляво, изразен от триграмите джън и дуей. Поражда се посоката юг - поглед напред - настъпление - елемент огън - ли. Огънят поражда земята в центъра - триграма кун и гън. Земята поражда небето - циен и дуей. Небето поражда водата - кан - отстъпление. На свой ред кан поражда дървото и кръговратът се повтаря. Такава е схемата на взаимно пораждаване на петте елемента, която се изобразява като пентаграм. Всичко това, адептът на тайдзицюан използва, за да усъвършенства фините движения в дантиен и да култивира Дзин (сексуалната, външна енергия - по-осезаем аспект на силата) в Ци (по-деликатна, космическа енергия на хармонията, където двете са едно), Ци в Шън (Дух - началото на двете) а Шън да претвори в пустота - Сю.

Има и схема на взаимно унищожение на тези пет елемента, върху които са изразени бойните аспекти на Тайдзицюан. Накратко - дървото унищожавя земята, водата унищожавя огъня, металът унищожавя дървото, земята прегражда водата, огънят унищожавя метала.

Съответствията между триграмите, силите и координацията са свързани с Ци на вътрешните органи, което прави Тайдзицюан в известен смисъл вид Ци гун. Това, което свързва Тайдзицюан с даоизма е намирането на тялото и функцията (Дъ) на Дао - естественото положение на човека в пространството и времето. Формата е комплекс от движения, където тези принципи се извяват.

Стилове

Чън стил

Възниква в Чъндзягоу - село в провинция Хънан. От различните версии около появата му, най-популярна е тази, че родоначалник е Чън Уантин - 17 в. - пълководец от династия Мин. Стилът е фамилна тайна до Чън Чансин - 14 поколение майстор, който през 19 в. го преподава на Ян Лучан - създателят на

Ян стил

Най-популярен по света. Създател е Ян Лучан (1799 - 1872). Обучава императорската гвардия в Забранения град от 1840 г. Печели прозвището "Непобедимия". Синовете му разклоняват стила с известни разлики. Най-популярен е стилът на Ян Чънфу (1883 - 1836), който го разпространява в Китай, а неговите наследници и ученици, по цял свят. Освен, че има разклонения в рамките на двата основни стила, от тях възникват други стилове. Например, от Чън възниква Джаобао стил, а от Ян - У стил на У Дзиенцюан, чийто баща е бил ученик на Ян Лучан и синът му Ян Бънхоу. Друг известен стил, възникнал от Ян е този на У Усиен. На базата на У стил с привнесени елементи от други бойни изкуства от нейдзя (вътрешни стилове), Сун Луган създава стила Сун. От този ред на представяне се различава стилът, практикуван в даоските манастири на Удан, за който се приема, че наследява традициите на първообраза, представен от Джан Санфън (12в.) - митологизираният създател на Тайдзицюан.

В материала са използвани материали от сайт <http://tajlun.hit.bg> и Уикипедия.

© Николай Николов & Stefan Angelov, 2011. Приемат се коментари на адрес thediction@gmail.com, www.thediction.com.